A MAGYAR NÉPGAZDASÁG HETEDIK ÖTÉVES TERVE

1986–1990

Törvényerőre emelte az Országgyűlés 1985. december. 21-én.

A magyar népgazdaság 1981—1985. évek közötti fejlődését a külgazdasági egyensúly javítása, a nemzetközi fizetőképesség megőrzése, a nemzeti jövedelem szerény mértékű növekedése, a belföldi felhasználás mérséklődése jellemezte. A lakosság életkörülményei összességében javultak, a beruházások mennyisége lényegesen csökkent. Az elért eredményekre alapozva és a változatlanul nehéz külgazdasági körülményeket figyelembe véve, az 1986—1990 közötti évekre szóló népgazdasági terv fő céljai: a termelés hatékonyságának erőteljes fokozása, a műszaki haladás gyorsítása, a gazdaság külső és belső egyensúlyának további megszilárdítása, a gazdasági fejlődés ezeken alapuló élénkülése, a lakosság életszínvonalának érzékelhető növelése és az életkörülmények további javítása.

Az Országgyűlés megállapítja, hogy a VII. ötéves népgazdasági terv a társadalmi-gazdasági fejlődés hosszú távú céljait, a Magyar Szocialista Munkáspárt XIII. kongresszusának a társadalom- és gazdaságépítés fő irányairól és soron következő feladatairól hozott határozatának megvalósítását szolgálja. Támaszkodik a tudomány eredményeire, valamint a társadalmi megvitatás alapján a társadalmi szervezetek és az érdekképviseleti szervek véleményére.

Mindezek alapján az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

A törvény hatálya

1. §

Az 1986. január 1-jétől az 1990. december 31-ig terjedő időszakra ez a törvény határozza meg a gazdasági növekedés ütemére és fő arányaira, a gazdaság szerkezetének korszerűsítésére, egyensúlyi helyzetére, a nemzetközi gazdasági kapcsolatokra, a tudományos kutatásra és a műszaki fejlesztésre, a lakosság életszínvonalának és életkörülményeinek alakulására vonatkozó célokat és a megvalósításukat szolgáló eszközöket.

ELSŐ RÉSZ

I. FEJEZET

A TERV FŐ CÉLJAI

Általános gazdaságpolitikai és társadalmi célok

2. §

(1) Fejleszteni és korszerűsíteni kell az ország termelőerőit, gyarapítani a nemzeti vagyont, emelni a gazdaság műszaki színvonalát és a lakosság életszínvonalát, javítani az életkörülményeket. A kölcsönös előnyök alapján bővüljenek a nemzetközi gazdasági kapcsolatok. Erősödjön hazánk védelmi képessége.

(2) A terv céljainak megvalósítása érdekében olyan gazdálkodási környezetet kell létrehozni, amelyben fokozódik a nagyobb teljesítményben való érdekeltség, az alkotó- és vállalkozókészség, fokozódik a gazdasági verseny. Erősödjenek a szocialista vállalkozás feltételei és bővüljenek lehetőségei. Az értékesebb teljesítmény nagyobb társadalmi és anyagi megbecsüléssel járjon együtt. A munkahelyi és lakóhelyi közösségek aktív részvétele — a szélesedő demokratikus formák kínálta lehetőségekkel élve — segítse e célok elérését.

3. §

(1) A gazdaságfejlesztés fő iránya a hatékonyságnak és a nemzetközi versenyképességnek a minőségi tényezők-

ből, különösen a műszaki fejlődés és a szerkezeti változások meggyorsításából fakadó javulása legyen. Erre kell alapozni a népgazdaság külső és belső egyensúlyának megszilárdítását, a gazdasági növekedés ütemének élénkülését, az életszínvonal és az életkörülmények javítását, a beruházások bővítését.

(2) Folytatni és érvényesíteni kell a gazdaságirányítási rendszer átfogó továbbfejlesztését. Ezzel kell jobban késztetni és ösztönözni az önálló kollektívákat és az egyéneket a kezdeményező, vállalkozó jellegű tevékenységre, a nagyobb teljesítményekre, az emberi alkotóképesség és az anyagi erőforrások magasabb hatásfokú hasznosítására.

4. §

(1) Meg kell állítani a műszaki-gazdasági haladás élvonalától való elmaradás fokozódását; meghatározott területeken törekedni kell arra, hogy a műszaki színvonal fokozatosan közelítsen a nemzetközi élvonalhoz. Meg kell gyorsítani az exportképességet javító, a nemzetközi verseny követelményeihez igazodó, a nemzetközi munkamegosztás előnyeit hasznosító, a műszaki fejlődéssel lépést tartó szerkezeti átalakulást. A hatékony tevékenységek dinamikusan bővüljenek, a gazdaságtalanok pedig szoruljanak vissza vagy — a külső és a belső egyensúlyi követelményeket nem sértve — szűnjenek meg.

(2) A termelés növekedésének túlnyomó hányadát a gazdasági hatékonyság javulásával kell megalapozni. Ennek érdekében a munka termelékenységét az anyagi ágazatokban a termelést jelentősen meghaladó ütemben kell növelni; az egységnyi lekötött eszközre jutó termelés mérséklődését meg kell állítani; a termelés fajlagos energia- és anyagráfordításai a népgazdaság egészében számottevően csökkenjenek. A gazdaság szállításigényessége mérséklődjön. A termékszerkezet módosulása is segítse elő, hogy javuljon a hazai termékek nemzetközi értékesülése.

5. §

A teljes foglalkoztatottságot a hatékonysági követelmények egyidejű érvényesítésével kell fenntartani. Elő kell segíteni a jelenlegi munkahelyükön hatékonyan nem foglalkoztatható dolgozók más munkahelyen való elhelyezkedését.

6. §

(1) A népgazdasági egyensúlyt átfogóan, a külső és a belső, az anyagi és a pénzügyi viszonyokra egyaránt kiterjedően kell erősíteni.

(2) A hitelképesség megőrzése érdekében folytatni kell a külföldi adósságállomány csökkentését. Ennek alátámasztására a külkereskedelemben megfelelő mértékű kiviteli többletet kell fenntartani.

(3) Javuljon a belföldi piacon az árukínálat. Ennek érdekében a termelők fordítsanak nagyobb gondot a keresletnek megfelelő mennyiségben, összetételben és minőségi színvonalon való kielégítésére. Ezt — a külgazdasági egyensúly követelményeit is figyelembe véve — segítse a behozatal is.

(4) Az állami költségvetés bevételei és kiadásai közötti arány a jövedelemátcsoportosítás mérséklésére törekedve, a feladatokat a lehetőségekkel összhangba hozva fokozatosan javuljon. A gazdálkodó szervezetek kiadásai feleljenek meg pénzügyi lehetőségeiknek. A lakosság hitelállományának növekedésére a lakosság bővülő pénzmegtakarítása nyújtson fedezetet.

7. §

Az ország adottságaira építve és érdekeit szolgálva, bővüljenek nemzetközi gazdasági kapcsolataink. A szocialista országokkal el kell mélyíteni a gazdasági együttműködést, feltárni újabb és hatékonyabb formáit. A kölcsönös előnyök alapján szélesedjenek kapcsolataink a fejlett tőkés és a fejlődő országokkal is.

8. §

Népünk békés építőmunkájának biztonsága érdekében az ország védelmi képességét a nemzetközi helyzet alakulását figyelembe véve és a népgazdaság fejlődése által megteremtett lehetőségek alapján kell erősíteni.

9. §

(1) A népgazdaság rugalmasan alkalmazkodjon a változó külső és belső gaz-

dasági feltételekhez, kövesse a fő világgazdasági fejlődési folyamatokat.

(2) A gazdaságpolitikai gyakorlatban, a gazdasági fejlődés alapvető jellemzőiben előirányzott változtatások fokozatosan bontakozzanak ki. A tervidőszak elején még a népgazdaság egyensúlyi helyzetének javítása és megszilárdítása, a gazdasági növekedés tartósan élénkebb ütemének eléréséhez szükséges feltételek megteremtése és a folyamatok kibontakoztatása legyen előtérben. Az elért eredmények alapján a tervidőszak második felében kerüljön sor a beruházások gyorsabb és az életszínvonal érzékelhető növelésére.

A gazdasági növekedés üteme és fő arányai

10. §

(1) A gazdasági növekedés üteme a hatékonyság javulásától függően fokozatosan élénküljön. A nemzeti jövedelem az öt év alatt 15—17%-kal növekedjen.

(2) A nemzeti jövedelem előállításában fokozódjon az ipar szerepe. A nemzeti jövedelemhez való hozzájárulás az iparban a termelésnél gyorsabban, az építőiparban, a mezőgazdaságban, a közlekedésben és a belkereskedelemben azzal lényegében azonos ütemben emelkedjen.

(3) A gazdasági növekedés üteme az (1) bekezdésben meghatározottnál abban az esetben lehet, illetve legyen nagyobb, ha az a hatékonyság további javulásán alapul, és összhangban van a külgazdasági egyensúly követelményeivel, továbbá az ennek nyomán létrejövő többletforrások a célok kedvezőbb megvalósulását mozdítják elő.

11. §

(1) A belföldi felhasználás eleinte a nemzeti jövedelem növekedésénél kisebb, majd azt elérő, esetleg kissé meghaladó ütemben növekedjen, 1990-ben 13—16%-kal haladja meg az 1985. évit.

(2) A belföldi felhasználásban a termelés korszerűsítését és fejlesztését szolgáló felhalmozás aránya — a beruházási tevékenység minőségének érdemi javulásával egyidejűleg — növekedjen. A nettó felhalmozás aránya a nemzeti jövedelem belföldi felhasználásában a tervidőszak végére közelítse meg a 15%-ot.

(3) A lakosság fogyasztása 8—10%-kal bővüljön. Ennek megfelelően növekedjenek az életkörülmények javítását szolgáló források is.

(4) A nemzeti vagyon 12—15%-kal gyarapodjon; ebből az állóeszköz-állomány 19-20%-kal növekedjen.

A termelés és értékesítés fejlesztésének irányai

12. §

(1) A termelés fejlesztésének fő iránya a népgazdaság jövedelemtermelő képességének fokozása legyen. Azok a termelő tevékenységek fejlődjenek dinamikusan, amelyek nagyobb mértékben járulnak hozzá a nemzeti jövedelem növekedéséhez, a népgazdaság exportképességének javulásához, az egyensúly megszilárdításához.

(2) A termelés növekedése elsősorban a gazdaságos kivitel bővülését és egyidejűleg a belföldi kereslet jobb kielégítését eredményezze. Ennek érdekében gyorsítani kell a termelés szerkezetének átalakítását, bővíteni a korszerű, jó minőségű, az igényesebb piacokon is tartósan versenyképes termékek termelését. Javítani kell a termékekhez kapcsolódó szolgáltatások színvonalát.

(3) A termelés fejlesztése a gyártási technológiák korszerűsítésén, a fajlagos energia-, anyag- és munkaráfordítások csökkentésén alapuljon. Ezt a tudományos kutatás eredményeinek gyors alkalmazása, az élenjáró eljárásoknak a műszaki haladást serkentő átvétele is segítse.

(4) A termelés fejlesztését, mindenekelőtt a meglevő kapacitásokon, azok korszerűsítésével, átalakításával és jobb kihasználásával, továbbá a műszaki fejlődést megtestesítő, gyorsan megtérülő beruházásokkal kell megvalósítani. A gazdálkodó szervezetek törekedjenek a korszerű szervezési módszerek hasz-

nosítására. A fejlesztések ne növeljék a természeti környezet terhelését.

13. §

(1) A fejlődés fő előrevivője az ipar legyen. Növekedjen szerepe az erőforrások, a kivitel bővítésében, a gazdaság általános korszerűsítésében. A mezőgazdaság fejlődése továbbra is fontos, stabilizáló tényezője legyen a népgazdaság előrehaladásának. Az építőipar termelése ismét növekedjen.

(2) A termelő tevékenységeket a kapcsolódó területekkel összehangoltan, az ezek által támasztott követelményeket kielégítve fejlesszék.

(3) Folyamatosabbá és eredményesebbé kell tenni a gazdálkodó szervezetek közötti műszaki fejlesztési, termelési, áruszállítási, bel- és külkereskedelmi és készletezési együttműködést. Sokirányúan fejlődjenek a nagy- és kisszervezetek közötti, illetőleg a vállalatok, szövetkezetek és más, gazdálkodó tevékenységet folytatók közötti kapcsolatok, ideértve a gazdasági társulásokat. Erősíteni kell a tartós szerződések termelésszervező és ösztönző szerepét.

14. §

(1) Központi gazdaságfejlesztési programokkal is alá kell támasztani a népgazdaság korszerűsítését és hatékonyságának növekedését. Ilyen programok készüljenek:

— az energiagazdálkodás ésszerűsítésére;
— a gazdaságos anyagfelhasználás és a technológiák korszerűsítésére;
— a hulladékok és másodnyersanyagok hasznosítására;
— az elektronika társadalmi-gazdasági alkalmazására és elterjesztésére;
— az elektronikai alkatrészek és részegységek gyártásának fejlesztésére;
— a gyógyszer-, növényvédőszer- és intermedier-gyártás fejlesztésére.

(2) Más nagy jelentőségű nemzetközi műszaki fejlődési irányzatok hazai elterjesztésére, kiemelt, több ágazatot érintő célok megvalósításának előmozdítására, bizonyos tevékenységek összehangolására szükség szerint állami cselekvési programok készüljenek. Ezek a gazdálkodó szervezetek saját elhatározására, öntevékeny gazdálkodására épüljenek. E programokat állami összehangoló tevékenység, versenyeztetés és szervezési intézkedések is segítsék megvalósítani.

Állóeszközök korszerűsítése, fejlesztése

15. §

(1) A népgazdaság beruházásai az 1985. évi mértékhez képest 1987-től fokozatosan gyorsuló ütemben növekedjenek. A szocialista szektorban öt év alatt összesen 1200—1250 milliárd forint fordítható beruházásokra. A fejlesztési tevékenység a népgazdaság ágazatainak összehangolt, hatékony fejlesztését segítse.

(2) A fejlesztéssel egyenrangú feladat a meglévő állóeszköz-állomány gazdaságos hasznosítása, a teljesítőképességet gazdaságosan növelő korszerűsítése, működőképességének javítása.

(3) A szocialista szektor beruházásaiban az 1985. évihez képest fokozatosan növekedjen a termelő ágazatok, ezen belül a feldolgozóipar és az élelmiszer-gazdaság fejlesztésének aránya. E területeken a gyorsan elvégezhető, főként kis- és közepes méretű, korszerűsítő jellegű, a műszaki fejlődést segítő hatékony fejlesztések kerüljenek előtérbe. A beruházások megoszlása a gazdálkodó szervezetek és ágazatok között a tényleges jövedelemtermelés és a gazdasági szabályozás alapján képződő saját források, a hitelképesség és a kiemelt célokat szolgáló támogatások révén alakuljon ki. Az energia- és alapanyag-termelés hazai beruházásai — a fajlagos felhasználást mérséklő intézkedések és a külföldi beruházásokban való részvétel következtében — az 1981—1985. évekhez képest mérséklődhetnek.

(4) A termelő infrastruktúra beruházásai összességükben a közvetlen anyagi termelő ágak beruházásaival lényegében azonos ütemben növekedjenek. A nem termelő infrastruktúra területén a középfokú oktatást, az egészségügy gép- és műszerellátását, a szociális otthoni férőhelyeket kell a korábbinál na-

gyobb mértékben fejleszteni. Tovább javuljon a lakásellátottság és a lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása.

(5) A beruházási eszközöket az eddiginél hatékonyabban kell felhasználni. A gazdálkodás egész rendszere ösztönözzön jövedelmező fejlesztési célok kiválasztására. Fokozott gondot kell fordítani a beruházások megfelelő előkészítésére és hatékony, gyors megvalósítására, az új kapacitások gazdaságos kihasználására.

(6) A beruházásokon belül növekedjen a fejlett technikát hordozó gépek, berendezések aránya.

A lakosság életszínvonala, életkörülményei

16. §

(1) A lakosság életszínvonala és életkörülményei a népgazdaság teljesítőképességének növekedésével összhangban javuljanak. Lakossági felhasználásra — a fogyasztás bővítésére és az életkörülmények javítását szolgáló infrastruktúra fejlesztésére — fordítható eszközök közel azonos ütemben, együttesen 8—11%-kal növekedjenek. Az életszínvonal és az életkörülmények javításában fokozatosan kerüljenek előtérbe a minőségi elemek.

(2) A tervidőszak elején elsődleges cél a reálbér átlagos színvonalának fenntartása, majd a tervidőszak második felében érzékelhető növelése. Fokozatosan, az eddiginél szélesebb körben kell megőrizni a társadalmi jövedelmek reálértékét és bővíteni a gyermeknevelés támogatását.

(3) A munkából származó jövedelmek a kollektív és az egyéni teljesítményektől függően, a végzett munka mennyiségével, minőségével, eredményességével arányosan alakuljanak.

(4) A szociálpolitika arányosabb juttatásokkal erősítse a szociális biztonságot, jobban vegye tekintetbe a rászorultságot. A rendelkezésre álló eszközök hatékonyabb felhasználása érdekében korszerűsíteni kell a szociálpolitika irányítási és szervezeti rendszerét, erősíteni kell szakemberállományát, szélesebb körben kell alkalmazni az ellátás új formáit.

(5) A társadalom széles rétegeit érintő infrastrukturális ellátás szerény mértékben javuljon, az alapfokú ellátásban meglévő indokolatlan különbségek mérséklődjenek. Társadalmi-gazdasági programok szolgálják a lakásgazdálkodás, valamint a közoktatás fejlesztését, a gazdaságilag elmaradott térségek fejlesztését, cselekvési program pedig az egészségügyi ellátás kiemelt területeinek fejlődését.

(6) Tovább szükséges javítani a lakosság áruellátását, és jobban ki kell elégíteni a szolgáltatások iránti igényeit.

II. FEJEZET

TUDOMÁNYOS KUTATÁS ÉS MŰSZAKI FEJLESZTÉS

17. §

(1) A tudományos kutatás fokozottan járuljon hozzá a tudománypolitikai és a gazdaságfejlesztési célok megvalósításához. Az alapkutatások segítsék elő a fejlődést meghatározó új technikai irányzatokhoz való kapcsolódást, a társadalmi-gazdasági feladatok megoldását.

(2) A fő műszaki fejlesztési irányokkal összefüggő kutatásokon belül elsőbbséget indokolt adni az anyagtudományi és a biológiai kutatásoknak; a biotechnológiai eljárások kutatására-fejlesztésére és alkalmazására irányuló tevékenységnek; a számítástechnikával, a híradástechnikával és az automatizálással, az informatikai rendszerekkel és azok alkalmazásával foglalkozó kutatásoknak.

(3) A társadalomtudományi kutatásokon belül előtérbe kell helyezni a gazdaságpolitika tudományos megalapozását szolgáló, a társadalmi struktúrával és intézményrendszerrel, a társadalompolitika tudományos megalapozásával és a

társadalom szerkezeti és tudati folyamataival, valamint a kulturális értékeinkkel, a művelődési folyamatokkal és az oktatással foglalkozó vizsgálatokat.

(4) Javítani szükséges a kutatás-fejlesztés gép- és műszerellátottságát.

18. §

(1) A műszaki fejlesztés a termelésfejlesztés fő irányaihoz kapcsolódva a termelési kultúra sokoldalú fejlesztésével erősítse a nemzetközi versenyképességet, a piaci feltételekhez való rugalmas alkalmazkodást, a fajlagos ráfordítások csökkentését, a gazdaságos anyag- és energiafelhasználást. A kutatás-fejlesztés, a gyártási technológiák korszerűsítése és a gyártmányfejlesztés összehangoltan, egymás hatásfokát javítva, a rendelkezésre álló eszközöket eredményesen hasznosítva valósuljon meg.

(2) A műszaki fejlesztés állami irányításának fő feladata a technológia fejlesztésének, a korszerű gyártási kultúrák meghonosításának elősegítése. Elsőbbséget kell adni az anyag- és energiafelhasználás hatásfoka javításának, az elektronizálás széles körű elterjesztésének, a mikroelektronikán alapuló technológiák fejlesztésének, valamint a biotechnológiák fejlesztésének és alkalmazásának. Ezt a megfelelő központi gazdaságfejlesztési, valamint egyéb programokban is érvényesíteni kell.

(3) A fejlesztési célok megvalósításában fokozottan kell támaszkodni a KGST-országokkal való együttműködés bővítésére, a tudományos-műszaki fejlődést szolgáló összehangolt programok megvalósítására. Bővíteni kell a korszerű tudományos-műszaki ismeretek és eljárások átvételét, az e téren megvalósuló együttműködést más országokkal is.

19. §

(1) Tudományos kutatásra és műszaki fejlesztésre a nemzeti jövedelem belföldi felhasználásának mintegy 3%-a fordítható.

(2) Az anyagi és szellemi erőforrások felhasználásában különös figyelmet kell fordítani az országos középtávú kutatási fejlesztési tervben szereplő feladatokra, a központi gazdaságfejlesztési programokban kitűzött célok elérésére irányuló műszaki fejlesztésre. Az Országos Tudományos Kutatási Alap felhasználása szolgálja az alapkutatások színvonalának növelését.

(3) Az országos ráfordításokon belül növekedjen a vállalati döntésű kutatásfejlesztés részaránya. A vállalati célok elérésére irányuló műszaki fejlesztés váljon a gazdálkodás szerves részévé. Ezt a gazdaságirányítás eszközeivel is elő kell segíteni.

(4) Korszerűsíteni kell a kutatás és a műszaki fejlesztés állami irányításának közvetlen és közvetett módszereit, növelni kell a hatékonysági követelményeket. A finanszírozásban növelni kell a pályázati rendszer és az innovációs pénzintézetek szerepét. Szélesebb körben kell alkalmazni a bankszerű módszereket.

(5) Különös gondot kell fordítani a nemzetközi szinten is megfelelően alkotni képes kutató és fejlesztő szakemberek kiképzésére és továbbképzésére, munkájukat ösztönző feltételek megteremtésére, tevékenységük elismerésére.

III. FEJEZET

IPAR ÉS ÉPÍTŐIPAR

Az ipar fő feladatai

20. §

(1) Az ipar a kivitel dinamikus növelésével, gazdaságosságának javításával. a hazai kereslet magasabb színvonalú kielégítésével növekvő mértékben járuljon hozzá a népgazdaság jövedelemtermelő képességének növekedéséhez, a gazdasági egyensúly javításához és megszilárdításához.

(2) A nemzetközi tudományos, technikai, gazdasági fejlődés meghatározó irányait jobban követve, hatékonyabbá

kell tenni a kutatási tevékenységet, gyorsítani a műszaki fejlesztést, a korszerű, jó minőségű gyártmányok elterjesztését, az energiát, anyagokat takarékosan hasznosító, környezetkímélő technológiák és berendezések kifejlesztését és alkalmazását, a magasabb színvonalú szellemi és fizikai munkát tartalmazó tevékenységek bővítését.

(3) A gazdálkodó szervezetek tevékenységük hatékonysága szerint differenciálódjanak. Azok a gazdálkodó szervezetek fejlődjenek gyorsabban, amelyek termelési szerkezetük korszerűsítésével, versenyképességük fokozásával, fajlagos ráfordításaik mérséklésével érnek el növekvő jövedelmet. A nem hatékony tevékenységeket gazdaságossá kell tenni, ha ez nem lehetséges — szükség esetén állami kezdeményezéssel is — vissza kell fejleszteni.

(4) Folytatni kell a gazdálkodó szervezetek belső érdekeltségi és szervezeti rendszerének korszerűsítését.

21. §

(1) Az ipar termelése 14—16%-kal, a nemzeti jövedelemhez való hozzájárulása ennél gyorsabban növekedjen. A feldolgozóipar hatékony fejlődése és korszerűsítése — az ipar más ágaival összehangoltan — kapjon kiemelt szerepet.

(2) Az ipari termékek kivitele a termelésnél gyorsabban növekedjen. Javítani szükséges a kivitel szerkezetét: elsősorban a korszerű, magas műszaki színvonalú, jó minőségű, gazdaságosan exportálható termékek kivitele növekedjen. Javítani kell a külpiaci tevékenységet is.

(3) A gazdálkodó szervezetek törekedjenek a bővülő és igényesebbé váló hazai kereslet megfelelő kielégítésére. Fordítsanak különös gondot a kooperációs kapcsolatok javítására, az ipari szolgáltató tevékenységek színvonalának emelésére. Az ipar korszerű, jobb műszaki színvonalú termékekkel segítse az élelmiszer-gazdaság és a termelő infrastruktúra fejlődését.

22. §

(1) Az ipar fejlődésében kiemelkedő szerepet játsszon a gyógyszerek, növényvédő szerek és intermedierek, valamint elektronikai alkatrészek és részegységek gyártásának fejlesztésére irányuló központi gazdaságfejlesztési programok megvalósítása, továbbá a részvétel más gazdaságfejlesztési programok végrehajtásában.

(2) A beruházások hatékonyan járuljanak hozzá az ipar korszerűsítéséhez, szerkezetének megújulásához. Az iparban a beruházások 1990-re lényegesen haladják meg az 1985. évit.

(3) A műszaki-gazdasági fejlődés gyorsítását, a nemzetközi együttműködésből származó előnyök jobb kihasználását a külföldi és magyar vállalatok bővülő termelési együttműködése is szolgálja.

Energiagazdálkodás és energiatermelés

23. §

(1) Az energiagazdálkodásban fő feladat a fajlagos felhasználás jelentékeny mérséklése és kevésbé energiaigényes termelési és termékszerkezet kialakítása. A nemzeti jövedelem 1%-nyi növekedéséhez az energiafelhasználás legfeljebb 0,4%-os bővülése tartozzon; összességében a népgazdaság energiafelhasználása évenként átlagosan 1%-kal, ezen belül a villamos energia felhasználása legfeljebb 3%-kal növekedjen. Ennek alapján a népgazdasági, ezen belül a lakossági energiaszükségleteket biztonságosan kell kielégíteni.

(2) Folytatni kell az energiagazdálkodás ésszerűsítését szolgáló program végrehajtását. Az új feladatok elsősorban az abszolút energiamegtakarítást, az energiatakarékos technológiák elterjesztését segítsék elő.

(3) A széntermelés az új bányák termelésbe állításával, jobb munkaszervezéssel, a meglévő állóeszközök korszerűsítésével és hatékonyabb kihasználásával az erőművi és a lakossági igények minél nagyobb hányadát elégítse ki.

(4) A szénhidrogén-kutatás hatékonyságát fokozva, másodlagos és harmadlagos kitermelési módszerek alkalmazásával el kell érni, hogy az éves kőolajtermelés 2 millió tonna, a földgáztermelés

— új mezők termelésbe állításával — évi 7 milliárd m^3 körül alakuljon. A kisebb fűtőértékű hazai gázokat erőművi célra kell hasznosítani. A gázszolgáltatás fejlesztésében elsősorban a lakások gázellátásának bővítését kell előtérbe állítani.

(5) Be kell fejezni a Paksi Atomerőmű első ütemének építését, és meg kell kezdeni a második ütemet. Az atomerőművi villamosenergia-termelés a tervidőszak végére az 1985. évinek közel kétszeresére növekedjen. A széntüzelésű erőművek rekonstrukciója eredményezzen kapacitásbővülést, és csökkentse a környezetszennyeződést.

(6) A népgazdaság hosszabb távú energiaigényeinek kielégítése érdekében hazánk részt vesz a KGST-országok közös energetikai beruházásaként megvalósuló Progressz földgáz-távvezeték megépítésében. Folytatni szükséges a Bős-Nagymarosi Vízlépcsőrendszer létesítményeinek építését, messzemenő figyelemmel a környezetvédelem szempontjaira.

Alapanyagipar

24. §

Az alapanyagipar a műszaki fejlődés fő irányainak megfelelően, az anyagok tulajdonságainak, minőségének javításával, új és korszerű szerkezeti és más anyagok előállításával, rendelkezésre bocsátásával segítse elő a feldolgozóiparban az anyagfelhasználás és ezzel a termelés hatékonyságának fokozását.

25. §

(1) A kohászat termelése a belföldi keresletnek és a gazdaságos kiviteli lehetőségeknek megfelelően mérsékelten növekedhet.

(2) A vaskohászat termelésének növekedése döntően a belföldi kereslet jobb kielégítését szolgálja. A folyékonyacél- és a hengereltacél-termelés színvonalának megtartása mellett növekedjen az értékesebb, magasabb feldolgozottságú, korszerűbb anyagminőségű, nagyobb méretpontosságú, jobb felületi tulajdonságú termékek, valamint a Dunai Vasmű kokszolóművének megindításával a kohókoksz termelése. Bővüljön az öntvények és a kovácsolt termékek termelése. A színesfémkohászatban az ötvözött félkész- és késztermékek arányát kell növelni. A leggazdaságtalanabb kohászati tevékenységeket vissza kell fejleszteni.

(3) A kimerülő bányák folyamatos pótlásával — a környezetvédelmi szempontok érvényesítésével — a bauxittermelés szinten tartását kell elérni. Az alumíniumkohászat fejlesztése járuljon hozzá a fizetőképes hazai kereslet kielégítéséhez és — elsősorban a félgyártmányok feldolgozottsági fokának emelésével — a gazdaságos kivitel növeléséhez.

26. §

(1) Az építőanyag-ipar termelése elégítse ki a bővülő lakossági és építőipari keresletet. Emelkedjen a korszerű, jó minőségű, az építkezések gazdaságosságát javító építőanyagok termelése. Elő kell készíteni és meg kell kezdeni egyes cementgyárak termelésbővítő és a környezet szennyezését csökkentő rekonstrukcióját.

(2) A nem építési célú termékek gyártásának az átlagosnál gyorsabb növekedése alapozza meg a hazai felhasználók igényeinek teljesebb kielégítését és a gazdaságos kivitel bővítését.

27. §

A nehézvegyiparban a kőolajfeldolgozás lényegében az elért szinten maradjon, a műtrágyagyártás kissé növekedjen. A feldolgozó technológia fejlesztésével növelni kell a kőolajtermékeken belül az értékesebb termékek kihozatalát. A műanyag alapanyagok termelése elsősorban a lineáris polietilén-gyártás megvalósulásával bővüljön.

Feldolgozóipar

28. §

A feldolgozóipar az átlagosnál nagyobb ütemben, elsősorban az exportképes termékek gyártásának fokozásával fejlődjön. Ehhez a termelő kapacitásokat elsősorban kisebb méretű, korszerűsítő, főleg kiegészítő jellegű, jövedelmező beruházásokkal kell bővíteni.

29. §

A könnyűvegyipar termelése — a külés belpiaci igényeknek megfelelően — a feldolgozóipari átlagnál gyorsabban növekedjen. Különösen a gyógyszer-, növényvédőszer- és intermedier-gyártás, valamint a műanyag-feldolgozás fejlődjön erőteljesen. Növekedjen a magasabb feldolgozottsági fokú vegyipari termékek kivitele elsősorban gyógyszerekből, gumiipari késztermékekből és növényvédő szerekből. A háztartás-kozmetikai termékek termelése növekvő mértékben járuljon hozzá a lakosság igényeinek teljesebb kielégítéséhez.

30. §

(1) A gépipar az ipar átlagát meghaladó ütemben fejlődjön. Korszerűsíteni szükséges a termelés és az értékesítés összetételét. Javuljon és bővüljön a termelés hatékonysága, a hazai és a nemzetközi piaci igényekhez igazodó versenyképes kínálat.

(2) Különös gondot kell fordítani az elektronika társadalmi-gazdasági elterjesztéséhez szükséges termékekből és alkatrészekből a kereslet kielégítésére. Széles körűvé kell tenni a gépiparban az elektronikai kultúra alkalmazását, és javítani kell a lakosság műszaki fogyasztási cikkekkel való ellátását. Ki kell alakítani a robotok fejlesztéséhez és szélesebb körű hazai alkalmazásához szükséges feltételeket, szorgalmazni kell az automatizálás elterjedését.

(3) A piaci lehetőségek és feltételek alakulásától függően az átlagosnál gyorsabban fejlődjön a közúti járművek, a vákuumtechnikai termékek, a megmunkáló- és hírközlő rendszerek, az egészségügyi és oktatási berendezések, a mezőgazdasági és élelmiszer-ipari gépek és a fogyasztási cikkek gyártása.

(4) A KGST-országokba irányuló gépkivitel az államközi megállapodások alapján, a termékszerkezet fokozatos korszerűsítésével bővüljön. A nem rubelelszámolású gépkivitel erőteljesen növekedjen. A külföldi vállalatokkal való műszaki-termelési együttműködés — különösen az élenjáró technika alkalmazásában — segítse a gépipar exportképességének javulását.

31. §

A könnyűipar a növekvő belföldi keresletet a korábbinál magasabb színvonalon, divatos termékekkel elégítse ki, a kínálatban mutatkozó hiányokat csökkentse. A könnyűipari termékek kivitelében növelni kell a gazdaságos, a minőségi igényeket kielégítő termékek részarányát. Elsősorban a ruházati ipar és a bútoripar korszerű termékeinek kivitele bővüljön. A nagy anyagigényű, egyszerű termékek behozatalának növelésével kapacitások szabaduljanak fel a korszerű, az igényes piacokon versenyképes termékek gyártására. A papíripar teljesebben elégítse ki a termelői felhasználók és a lakosság igényeit. Termékei minőségének javításával, választékának bővítésével járuljon hozzá a magasabb színvonalú csomagolási technikák szélesebb körű elterjedéséhez, a korszerűbb nyomdaipari termékek előállításához.

32. §

A lakosságnak az ipari szolgáltatások iránti keresletét az eddigieknél teljesebben kell kielégíteni. A szolgáltatások színvonala a gazdálkodó szervezetek piacérzékenységének fokozásával, rugalmasabb, kisebb költségekkel dolgozó állami és szövetkezeti kisszervezetek, kisvállalkozások hálózatának szélesítésével és a meglévő kapacitások jobb kihasználásával emelkedjen. Különösen fontos a gépjárművek és az elektronikai cikkek javítása, a számítástechnikai és információs, valamint az építési szolgáltatások bővítése.

Építőipar

33. §

(1) Az építési-szerelési teljesítmény az elmúlt időszakban bekövetkezett mérséklődés után az igényeknek megfelelően, 12—15%-kal bővüljön. Az építőipar kínálata szerkezetileg és területileg is igazodjon a változó összetételű kereslethez.

(2) A termelés a tevékenység korszerűsítése, a munka termelékenységének növekedése révén növekedjen, javuljon a géppark kihasználása. Jobb, szervezet-

tebb munkával rövidíteni szükséges a kivitelezések időtartamát.

(3) Váljon általánosabbá a vállalkozások versenyeztetése, a vállalkozók bővítsék szolgáltatásaikat. Folytatódjon az építőipari szervezetek korszerűsítése.

34. §

(1) A kivitelező építőipar a fizetőképes keresletnek megfelelő számú, összetételű és árú lakást építsen. Szükséges a lakások minőségének javítása, az építési költségek növekedésének mérséklése. A korszerű technológiák árban, minőségben egyre inkább váljanak előnyösebbekké a hagyományos építési módokkal szemben, alkalmazásuk aránya növekedjen. Fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a fővárosi lakásépítésre, a lakóházak felújítására, a tömb-, illetve városrész-rehabilitációra rendelkezésre álljanak a szükséges kapacitások. E munkálatokat jól előkészítve és takarékosan kell végezni.

(2) A korábbi időszakot lényegesen meghaladó külföldi építésszerelés teljesítésére kell felkészülni. A munkákat úgy kell megszervezni és kivitelezni, hogy e tevékenység kielégítő gazdaságosságú legyen.

35. §

(1) A műszaki tervező szervezetek az építményeket a beruházási és üzemeltetési költségtakarékosság együttes szem előtt tartásával tervezzék. Az új épületek és építmények minősége és külső megjelenése javuljon, azok harmonikusabban illeszkedjenek a környezetbe. Javuljon a tervezők együttműködése a megrendelőkkel, növekedjen a tervezők felelőssége és érdekeltsége az épületek, építmények jó minőségű, költségkereten és határidőn belüli megvalósításában.

(2) A gyors és takarékos megoldások alkalmazása, a kapacitások jobb kihasználása érdekében érvényesüljön a tervezők, a beruházók és a kivitelezők összehangolt érdekeltsége.

IV. FEJEZET

ÉLELMISZER-GAZDASÁG ÉS ERDŐGAZDÁLKODÁS

A mezőgazdaság és az élelmiszeripar fő feladatai

36. §

(1) A mezőgazdasági termékek termelése az öt év alatt összesen 7—10%-kal legyen nagyobb a megelőző öt événél, az ágazaté ezt meghaladóan bővüljön. Az ágazat hozzájárulása a nemzeti jövedelemhez legalább a termeléssel azonos ütemben növekedjen. A mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termelés magasabb színvonalon elégítse ki a hazai keresletet és növekedjen a gazdaságos kivitel. A termelés rugalmasan alkalmazkodjon a belföldi és külpiaci igényekhez. Javuljon a termékek minősége, versenyképessége, bővüljön választéka. Az élelmiszerek feldolgozottsági fokának emelésével, új termékek bevezetésével el kell érni, hogy bővüljön a gazdaságosan előállítható, a külpiacokon jó áron értékesíthető termékek mennyisége.

(2) Mérsékelni kell a termőföld csökkenését. A talaj termőképességének fenntartását és rendszeres javítását elősegítő munkát továbbra is intenzíven folytatni szükséges.

(3) A mezőgazdasági nagyüzemek jövedelemtermelő képessége jelentősen javuljon, csökkenjenek a termelési veszteségek, a fajlagos termelési ráfordítások. Mérséklődjön a termelés energia- és anyagigényessége, fokozódjon a hulladékok hasznosítása.

(4) Meg kell gyorsítani a tudományos kutatásban és a műszaki fejlesztésben elért eredmények gyakorlati hasznosítását. Alkalmazni kell a már eredménnyel kipróbált gazdaságos biotechnológiai eljárásokat, számítástechnikai rendszereket, az elektronikai megoldásokat. Bő-

vüljön a korszerű talajművelési, trágyázási, növényvédelmi módszerek felhasználása, és számottevően javuljon a termékek csomagolása, tárolása.

(5) Fokozódjék a mezőgazdasági és élelmiszer-ipari melléktermékek, hulladékok takarmányozási, talajerő-utánpótlási és energetikai célú hasznosítása.

37. §

A mezőgazdaság és az élelmiszeripar beruházásai az 1985. évihez képest — jövedelemtermelésének növekedésére is alapozva — számottevően bővüljenek. Elsősorban az elhasználódott gépeket, berendezéseket pótolják, cseréljék ki. A beruházások a meglévő állóalapok jobb kihasználását, rekonstrukcióját szolgálják, és a termelést segítő infrastruktúra bővítését eredményezzék. Gondoskodni kell a külföldi hitelek hatékony felhasználásáról.

38. §

(1) A termelés fejlődésében a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok meghatározó szerepet töltsenek be. Társulásaik segítsék elő az anyagi és szellemi erők célszerű összpontosítását, a fejlesztési források ésszerű áramlását. Hasznosítsák a különböző szervezési, érdekeltségi formák által nyújtott lehetőségeket.

(2) Változatlanul fontos feladat a háztáji és kisegítő gazdaságok termelésének bővítése. Ezt az érdekeltség fenntartásával is segíteni kell. Javítani szükséges a kisgazdaságok munkáját könnyítő termelőeszköz-ellátást, jobban meg kell szervezni a termékek értékesítését. Az ipari és a kereskedelmi szervezetek, fogyasztási szövetkezetek, valamint a mezőgazdasági nagyüzemek együttműködése segítse elő, hogy a kisgazdaságokban megtermelt termékek nagyobb mértékben szolgálják a lakosság ellátásának javítását, a kivitel bővítését.

39. §

(1) Szervezettebbé és hatékonyabbá kell tenni a mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termékek belföldi és külpiaci értékesítését. Sokrétű szervezeti megoldások alkalmazása révén is javuljon a termelők és az értékesítők együttműködése, a termelőknek a piaci folyamatokról való tájékozottsága, növekedjen a vállalkozói tevékenység. Rövidüljön az áru útja a termelőtől a felhasználóig.

(2) A piacépítés is segítse a külpiaci értékesítést. Bővüljön a fogyasztói igényekhez alkalmazkodó, egyenként kisebb mennyiségű, de összességében jelentős devizabevételt eredményező termékek, valamint a gazdaságosan feldolgozott élelmiszerek kivitele.

40. §

(1) A növénytermesztést a hozamok további gazdaságos növelésével, a lekötött eszközök minél jobb hasznosításával a lehető legnagyobb ütemben kell növelni.

(2) A gabonatermelés — főképpen a termésátlag javulására, emellett a vetésterület növelésére, a műszaki haladás folytatódására alapozva — 1990-re 17,5-18 millió tonna körül legyen, és ebből növekvő mértékben kerüljön sor kivitelre. Ehhez bővíteni kell a tároló- és szállítókapacitásokat.

(3) Az olajnövények termelése és feldolgozása — a kivitel bővülésére alapozva — az átlagosnál gyorsabban növekedjen. A kertészeti termékek termelésének összetétele, mennyisége, feldolgozása és választéka igazodjon a lakosság, az élelmiszeripar, valamint a külföldi piacok keresletéhez. Bővüljön e termékek konvertibilis elszámolású gazdaságos kivitele. Elő kell segíteni az öntözőkapacitások jobb hasznosítását, az öntözés kiterjesztését.

(4) Az állattenyésztéshez szükséges zöld- és szálastakarmányokat — a terméshozamok növelésével — kisebb szántóföldi vetésterületen termeljék meg. A rét- és legelőgazdálkodás váljon hatékonyabbá. A növénytermesztés melléktermékeinek nagyobb hányadát használják fel takarmányozásra. A hazai termelés vállaljon nagyobb részt az állatállomány fehérjetakarmány-ellátásában.

41. §

(1) Az állattenyésztés — a hazai kereslet kielégítése mellett — a külpiaci értékesítési feltételekkel összhangban fejlődjön.

(2) A szarvasmarha-tenyésztésben fokozódjon a tömegtakarmányokra alapozott, költségtakarékos termelés. A gazdaságos tartási és tenyésztési módszerek elterjesztésével növekedjen a kevésbé eszköz- és munkaigényes húshasznosítású tehéntartás. A keresletnek megfelelő tejtermelést a fajlagos tejhozam növelésével, a jelenleginél kevesebb tejelő tehénnel kell elérni.

(3) A vágósertés-termelésben el kell érni a hús minőségének és a termelés gazdaságosságának jelentős javulását. Jó külpiaci értékesítési lehetőségek esetén növekedjen mind a nagyüzemi, mind a kisüzemi termelés. A szakosított sertéstelepek egy részének rekonstrukcióját, egyes húsipari üzemek korszerűsítését végre kell hajtani.

(4) A vágóbaromfi-termelés a hazai kereslet kielégítésén kívül tegye lehetővé a nemzetközi szerződéses kötelezettségek teljesítését és a konvertibilis elszámolású kivitel gazdaságos bővítését.

42. §

(1) A mezőgazdasági nagyüzemek kiegészítő tevékenysége továbbra is járuljon hozzá a gazdaságok jövedelmeinek növekedéséhez. A nagyüzemek tevékenységük bővítésével aktívan vegyenek részt az élelmiszer-feldolgozásban és -értékesítésben, a háttéripari termékek termelésében, a hiánycikkek pótlásában, a kivitel fenntartásában és növelésében, a termelési és lakossági szolgáltatások fejlesztésében.

(2) A kiegészítő tevékenység fejlesztése érdekében javítani szükséges a mezőgazdasági nagyüzemek, valamint más gazdálkodó szervezetek közötti együttműködést. Ez különösen a kedvezőtlen adottságok között működő nagyüzemekben, a gazdaságilag elmaradott térségekben segítse a rendelkezésre álló munkaerő és az állóeszközök hasznosítását.

Erdőgazdálkodás

43. §

(1) Növelni kell a fakitermelést és a kitermelt fa ipari feldolgozását. A feldolgozás során bővüljön a választék, növekedjen a termékek feldolgozottsági foka és minősége. A faipar megfelelő anyagokkal járuljon hozzá a lakásépítés ellátásához. Szélesedjen az erdőgazdasági és faipari hulladékok ipari és energetikai célú hasznosítása.

(2) Az élőfakészlet növelése, valamint a távlati faigények kielégítése és a termőföld jobb hasznosítása végett folytatni kell az erdőtelepítést, az erdőszerkezet átalakítását, az erdők fokozott védelmét. Bővüljön az erdők környezetvédelmi és pihenést szolgáló funkciója.

(3) Korszerűbbé kell tenni az erdőgazdálkodás műszaki feltételeit, folytatni a nehéz fizikai munka gépesítését, javítani a gépi kapacitások kihasználását.

V. FEJEZET

TERMELŐ INFRASTRUKTÚRA

44. §

(1) A termelő infrastrukturális ágazatok segítsék a termelés és értékesítés szerkezetének korszerűsítését. Járuljanak hozzá a lakosság életkörülményeinek javításához, a települések közötti társadalmi-gazdasági kapcsolatok fejlődéséhez.

(2) A fejlesztésre fordítható eszközöket az elmaradott infrastrukturális ágazatok fokozatos felzárkóztatására, a szűk keresztmetszetek feloldására kell összpontosítani. Kiemelt cél a távközlő hálózat erőteljes rekonstrukciója és fejlesztése, a vízkészletek minőségének védelme, az egészséges ivóvíz iránti igények minél teljesebb kielégítése.

(3) Segíteni kell az informatikai rendszerek, az információtechnológiák gyorsabb fejlesztését és szélesebb körű alkalmazását. Ennek érdekében fejlesztendők az információrögzítési, -továbbítási,

-feldolgozási, -megjelenítési eszközrendszerek és eljárások. Meg kell teremteni az információtechnológia társadalmi méretű elterjedésének feltételeit.

Közlekedés

45. §

(1) A közlekedés elégítse ki a társadalmi és gazdasági fejlődéssel, a bővülő nemzetközi kapcsolatokkal együtt járó, mérsékelten növekvő személy- és áruszállítási igényeket, törekedve az elért szolgáltatási színvonal megtartására, lehetőség szerinti javítására.

(2) A szállítási igények kielégítése népgazdasági szinten csökkenő ráfordításokkal, elsősorban a szállítókapacitások egyenletesebb évközi terhelésével és a korszerű áruszállítási módok fokozatosan bővülő alkalmazásával valósuljon meg. Törekedni kell arra, hogy a vasúti közlekedés szállítási teljesítményének aránya ne csökkenjen lényegesen.

46. §

(1) A fejlesztési eszközöket elsősorban a közlekedési hálózatok szűk keresztmetszeteinek feloldására, a törzsvonalak, közlekedési csomópontok rekonstrukciójára és fejlesztésére kell összpontosítani. Ezáltal, valamint a fenntartási tevékenység szervezettségének és hatékonyságának növekedése által fékeződjön a hálózatok állapotromlásának folyamata. A meglévő járműpark gazdaságos kihasználását, megfelelő műszaki állapotát szükség szerinti cserével, korszerűsítéssel is fenn kell tartani, törekedve a környezet fokozott védelmére.

(2) A vasúti közlekedés működőképességének megőrzése érdekében folytatni kell a pálya- és állomás-korszerűsítéseket, a vasúti csomópontok rekonstrukcióját, a vonalvillamosítást és a biztosítóberendezések kiépítését.

(3) A közúti közlekedés szállítási teljesítményeinek növekedésére kell felkészülni. Fokozni kell a közületi gépjárművek kihasználását. Növelni és korszerűsíteni kell a lakossági személygépkocsiállományt.

(4) A fővároscentrikus úthálózatból adódó torlódások enyhítése érdekében meg kell kezdeni a Budapestet elkerülő autópálya-körgyűrű létesítését és az ehhez kapcsolódó Duna-híd építését. Folytatni kell a megkezdett autópályák építését.

(5) Fokozott gondot kell fordítani a meglévő úthálózat fenntartására, az utak műszaki állapotromlásának mérséklésére, a pályaszerkezetek megerősítésére, az útburkolatok szélesítésére. Törekedni kell a települések közötti bekötőút-hálózat fokozatos kiépítésére.

(6) A tanácsi kezelésű utak és hidak — ezen belül a főváros közút- és hídhálózatának — fejlesztését és korszerűsítését a tömegközlekedés igényeivel és lehetőségeivel összhangban kell megvalósítani. Törekedni kell a tanácsi kezelésű közutak kiépítettségi fokának növelésére.

(7) Folytatódjon a helyi tömegközlekedés fejlesztése a városokban. Budapesten bővüljön a metróhálózat, korszerűsödjön a felszíni közlekedés. Meg kell kezdeni a vidéki városokban a tömegközlekedés járműállományának rekonstrukcióját. Fejlődjön a trolibuszhálózat.

(8) A vízi közlekedésben folytatódjon a folyami és kezdődjön meg a tengeri hajópark korszerűsítése. Fejlődjön a kikötőhálózat. Meg kell kezdeni a Csepeli Szabadkikötő rekonstrukcióját.

(9) A Ferihegyi repülőtéren lépjen működésbe a kétpályás üzemmód. A repülésirányítási rendszer továbbfejlesztésével javuljanak a légi közlekedés biztonsági és környezetvédelmi feltételei.

Posta- és távközlés

47. §

(1) A hírközlésben a fő feladat a távközlési hálózat gyors ütemű rekonstrukciója és fejlesztése. Javuljon a távközlési szolgáltatások üzembiztonsága, fokozódjon a meglévő távközlési rendszerek forgalomlebonyolító képessége. Fel kell készülni a növekvő adatátviteli szükségletek kielégítésére.

(2) A távbeszélő-hálózat bővítése mindenekelőtt a települések közötti hírközlési kapcsolatok kiépítését szolgálja. A távbeszélő-állomások száma legalább

220 ezerrel bővüljön. Törekedni kell az ennél gyorsabb ütemű fejlődést is elősegítő műszaki és gazdasági feltételek kialakítására.

(3) Fejleszteni szükséges a rádió- és televízió-műsorsugárzás műszaki feltételeit. Csökkenteni kell a rádió és a televízió országos műsorainak vételi lehetőségeiben meglévő különbségeket.

Vízgazdálkodás

48. §

(1) A vízgazdálkodásban elsődleges feladat a hazai vízkészletek és vízenergia tervszerű hasznosítása, a víztakarékosság és a vízminőség védelme.

(2) Fokozni kell a vízzel való gazdálkodás hatékonyságát. A termelésben a víztakarékosság szempontjai már az alapanyagok megválasztásánál és a termelési technológia kiválasztásánál érvényesüljenek. A lakosság és a közületek takarékos vízhasználatát erre ösztönző intézkedésekkel és a műszaki feltételek korszerűsítésével segíteni kell. A lakossági, ipari, mezőgazdasági vízszolgáltató rendszerek gazdaságos együttműködésével törekedni kell a meglévő vízműkapacitások hatékonyabb kihasználására.

(3) A rendelkezésre álló fejlesztési forrásokat a felszíni vizek és a felszín alatti vízkészletek fokozott védelmére kell összpontosítani. A lakosság közművesvíz-ellátását elsősorban azokban a térségekben kell fejleszteni, ahol közegészségügyi szempontból kívánatos minőségű vízkészlet még nem áll rendelkezésre.

(4) A vízellátás fejlesztésével váljon teljesebbé a lakosság egészséges ivóvízellátása. A szennyvízelvezetés és -tisztítás fejlesztésével a kiemelt védelmi területeken folytatni kell a vízminőség javítását. Szélesebb körben szükséges alkalmazni a szennyvízelvezetés és -tisztítás költségtakarékos megoldásait. Az új lakások építésével összefüggő víz- és csatornahálózat kiépítése mellett kapjon egyre nagyobb hangsúlyt a meglévő lakások bekötése a hálózatokba.

(5) Az ár- és belvizek megelőzésére, elhárítására elsősorban a kiemelt területekre összpontosítva folytatódjon a védelmi művek kiépítése és erősítése, a védekezés eszközeinek korszerűsítése. A vízrendezést a mezőgazdaság talajvédelmi, talajjavítási igényeivel összhangban kell megvalósítani.

VI. FEJEZET

BELKERESKEDELEM ÉS IDEGENFORGALOM

Belkereskedelem

49. §

(1) A fogyasztásicikk-kereskedelem az árukínálat bővítésével gondoskodjon a kereslet megfelelő kielégítéséről. Javuljanak az áruvásárlás körülményei. Ezt a kereskedelmi hálózat korszerűsítése, szerkezetének az igényekhez igazodó fejlesztése, a kiszolgálás kulturáltságának fokozása is szolgálja. A kereskedelem szélesebb körben alkalmazza a korszerű értékesítési formákat, emelkedjen műszaki színvonala.

(2) A bolthálózat a forgalommal arányosan bővüljön, folytatódjon a hálózat rekonstrukcója, mérséklődjenek a meglévő területi és szakmai aránytalanságok. Javítani kell a kereskedelmi munka kulturáltságát, bővíteni az áruértékesítéshez kapcsolódó szolgáltatásokat. A nyitva tartás jobban igazodjon a vásárlók igényeihez.

(3) A vendéglátásban el kell terjeszteni — elsősorban a meglévő hálózat korszerűsítésével, átalakításával — az igényekhez árban és minőségben jobban igazodó, gyors és olcsó étkezési lehetőségeket nyújtó üzleteket.

50. §

(1) A kereskedelem és a termelés kapcsolatrendszerének fejlesztése, a keres-

kedelem termelést befolyásoló szerepének növelése is segítse a belső piaci egyensúly erősödését. Olyan szervezetrendszert kell működtetni, amely erősíti az ésszerű gazdasági versenyt.

(2) A kereskedelmi tevékenység korszerűsítése a gazdálkodó szervezetek önállóságára, a vásárlók megnyerésében és megtartásában való érdekeltségre, valamint a fokozódó gazdasági kényszerre alapozódjon. Növelni szükséges a kereskedelmi tevékenység jövedelemtermelő képességét.

51. §

A termelőeszköz-kereskedelem jobban elégítse ki a kis- és középfelhasználók keresletét. Tevékenysége piacközpontúbb, a termelőeszközök beszerzése és készletezése az igényekhez igazodó legyen. A melléktermék- és hulladékbegyűjtésben fejleszteni kell az anyagok továbbfelhasználásra való előkészítését.

Idegenforgalom

52. §

(1) A nemzetközi idegenforgalomban a szolgáltatások minőségének javításával, körének bővítésével, az infrastruktúra fejlesztésével, az üdülési környezet kellemessé tételével kell ösztönözni a beutazást és a hosszabb itt-tartózkodást a szolgáltatások igénybevételét. Törekedni kell az idegenforgalomból származó devizabevételek növelésére, a tevékenység gazdaságosságának javítására.

(2) Mind a szolgáltatások nyújtásában, mind a fejlesztések megvalósításában ki kell használni a nemzetközi együttműködésben rejlő lehetőségeket. Az idegenforgalmi infrastruktúra fejlesztésébe az eddigieknél nagyobb mértékben kell bevonni a helyi erőforrásokat. Mérsékelni kell az idegenforgalom területi és szezonális egyenetlenségeit.

(3) A magasabb kategóriába tartozó szálláshelyek száma főként a már megkezdett beruházások révén növekedjék. Az idegenforgalmi hálózat összetételének és minőségének javítása céljából — az igényeknek megfelelően — a közép- és alacsony árfekvésű szálláshelyek számának növelésére, a meglévők állagának és felszereltségének javítására kell törekedni. Folytatni kell a szállodahálózat rekonstrukcióját és a gyógy-idegenforgalom fejlesztését.

(4) A belföldi turizmus fejlesztése, a lakosság igényeinek jobb kielégítése céljából bővíteni szükséges az olcsóbb utazási lehetőségeket és szálláshelyeket. Jobban kell hasznosítani az ország üdülési adottságait.

VII. FEJEZET

A NEMZETKÖZI GAZDASÁGI EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS A KÜLKERESKEDELEM

53. §

(1) A gazdaság jobban alkalmazkodjon a világpiac követelményeihez, fokozódjon részvétele a nemzetközi munkamegosztásban. A világgazdaságban végbemenő nagy horderejű, minőségi és szerkezeti változások az eddigieknél jobban hassanak a gazdálkodó szervezetekre. A külgazdasági kapcsolatok fejlesztése, a külpiaci aktivitás fokozása járuljon hozzá a gazdaság tartósan kiegyensúlyozott, hatékony fejlődéséhez.

(2) A külkereskedelmi áruforgalom növekedése haladja meg a nemzeti jövedelem bővülését. A tervidőszakban az összes kivitel legalább 16—18%-kal, a behozatal az időszak elején a kivitelnél lassabban, az időszak végén annál gyorsabban növekedhet.

(3) A kivitel növekedése mellett javuljon annak gazdaságossága, a növekmény megfelelő jövedelmezőségű, versenyképes termékekből jöjjön létre. Ezt a termékek minőségének, műszaki szín-

vonalának, megbízhatóságának javításával, a kereslethez való gyors alkalmazkodással, jobb termelésszervezési és kereskedelmi munkával kell megalapozni.

(4) A behozatal növekedése elsősorban a gazdaság technikai korszerűsítését, jó minőségű, versenyképes termékek előállítását szolgálja, a gazdaságosság szempontjait figyelembe vevő, magas színvonalú technológiák átvételét eredményezze. Folyamatosan gondoskodni kell a népgazdaság számára szükséges energiahordozók, anyagok, félkésztermékek, a lakosság keresletét kielégítő fogyasztási cikkek behozataláról. A behozatal által támasztott verseny egyre inkább késztesse a hazai termelőket az előállított termékek gazdasági-műszaki jellemzőinek javítására.

(5) Bővíteni kell nemzetközi pénzügyi kapcsolatainkat, és erősíteni kell a gazdaság hitelképességét. A hitelkapcsolatokból adódó kötelezettségeknek folyamatosan eleget kell tenni. Gondoskodni kell arról, hogy a gazdaság fejlesztéséhez szükséges külföldi hitelek biztonsággal rendelkezésre álljanak. A nemzetközi hitelműveletek a gazdaság korszerű alapokra helyezését, a külföldi műszaki ismeretek megszerzését, a magas színvonalú technika elterjesztését segítsék elő.

54. §

(1) Politikai és gazdasági céljainkkal összhangban a Szovjetunióval és a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsának más tagországaival folytatott hosszú távú — gazdasági és tudományos-műszaki programokon alapuló — együttműködés továbbra is meghatározó tényezője legyen nemzetközi gazdasági kapcsolatainknak.

(2) Törekedni kell a szocialista országokkal folytatott kölcsönösen előnyös áruforgalom minél nagyobb arányú bővítésére. A kapcsolatok járuljanak hozzá a különböző természeti-gazdasági adottságokból eredő lehetőségek teljesebb kihasználásához. A gazdasági együttműködés fokozott mértékben a termelési kapcsolatok elmélyítésére alapozva fejlődjön. Gondoskodni kell a nemzetközi szerződések megvalósításáról.

(3) A népgazdaság fejlődésének alátámasztása érdekében hazánk részt vesz a sokoldalú együttműködés keretében megvalósuló, kölcsönös előnyöket biztosító közös fejlesztésekben. Törekedni kell a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa keretében megvalósuló gazdasági integráció további fejlesztésére. Segíteni kell a tagországok gazdálkodó szervezetei és kutatási intézményei közötti közvetlen együttműködés kiépülését.

55. §

(1) Aktívan fejleszteni kell a kölcsönösen előnyös gazdasági, ezen belül a kereskedelmi kapcsolatokat a fejlett tőkés országokkal. Bővíteni kell a termelési típusú együttműködés formáit. Elő kell segíteni a más országok piacain való közös fellépés bővítését is.

(2) Tovább kell fejleszteni az együttműködést a fejlődő országokkal. A kapcsolatok fenntartására, illetve bővítésére kell törekedni, a gyorsabban fejlődő régiókban új értékesítési lehetőségeket kell feltárni.

56. §

(1) A gazdálkodó szervezetek szélesebb körben kerüljenek közvetlen kapcsolatba a külpiaccal, ismerjék meg műszaki és gazdasági követelményeit. A külpiaci lehetőségek és versenyfeltételek megismerése és az azokhoz való alkalmazkodás váljon a gazdálkodó szervezetek tevékenységének részévé. A külgazdasági célok elérését a külkereskedelem szervezeti rendszerének fejlesztésével is elő kell segíteni.

(2) Elő kell mozdítani külföldi vállalatok részvételét a magyar gazdálkodó szervezetekkel közös vállalkozásokban, műszaki és termelési kapcsolatokban, ezzel is előmozdítva a gazdaság — elsősorban az ipar — korszerűsítését.

(3) Tovább kell fejleszteni a nemzetközi pénzügyi intézményekkel és a külföldi bankokkal fennálló kapcsolatokat.

VIII. FEJEZET

FOGLALKOZTATOTTSÁG

57. §

(1) A foglalkoztatáspolitika fő célja — a teljes foglalkoztatottság fenntartása mellett — a foglalkoztatás hatékonyságának erőteljes növelése. Ezt a műszaki fejlődés gyorsításával, a munkaszervezés és az érdekeltségi rendszer korszerűsítésével, a munkaerőkölcs és a munkafegyelem javításával, a vezetés színvonalának emelésével, valamint a képzés, a továbbképzés és a munkaerőigény jobb összehangolásával kell elérni.

(2) A munka termelékenysége az iparban és a mezőgazdaságban a termelést meghaladóan, az építőiparban azzal lényegében azonos ütemben növekedjen. A termelékenység javulása tegye lehetővé, hogy a termelőágazatokból munkaerő áramoljon át a termelő és nem termelő infrastruktúrába, ezáltal bővüljön a szolgáltatások mennyisége, emelkedjen színvonaluk.

(3) A népgazdaság strukturális átalakításához szükséges munkaerő-átrendeződést a központi és helyi állami irányítás is segítse elő, központi forrásokból is támogassa. A foglalkoztatási szempontból hátrányos helyzetben lévők és a munkahelyet tartósan keresők elhelyezkedését támogatni kell. Javítani kell az ingázás és az ingázó életforma feltételeit.

(4) A törvényes munkaidőalap kihasználtságát tovább kell javítani. Szorgalmazni kell a foglalkoztatás formáinak változatosabbá tételét, a rugalmas munkaidőrendek alkalmazását.

(5) Általánossá kell tenni — éves szinten átlagosan — a 40 órás törvényes munkaidőt.

IX. FEJEZET

A LAKOSSÁG ÉLETSZÍNVONALA ÉS ÉLETKÖRÜLMÉNYEI

A lakosság jövedelme

58. §

A lakosság egy főre jutó reáljövedelme öt év alatt 9—11%-kal, fokozatosan gyorsuló ütemben növekedhet. Az előző ötéves időszakhoz viszonyítva a munkából származó jövedelmek növekedésének üteme legyen nagyobb, és közeledjen a társadalmi jövedelmekéhez. A főmunkaidőben végzett tevékenység után járó kereset kapjon nagyobb szerepet a jövedelmek növekedésében. Az átlagos reálkereset öt év alatt mintegy 5%-kal növekedjen.

59. §

(1) A keresetek és az egyéb munkajövedelmek jobban fejezzék ki a gazdálkodó szervezetek eredményeit és a dolgozók teljesítményeinek különbségeit. A gazdálkodó szervezetek belső érdekeltségi rendszerüket oly módon korszerűsítsék, hogy az a szervezeti egységeket és a dolgozókat magas szintű teljesítményekre ösztönözze. Az értékesebb és eredményesebb munkát végzők, a kedvezőtlen körülmények között, valamint a szokásostól eltérő munkarendben dolgozók keresetei az átlagot meghaladóan növekedjenek.

(2) A gazdálkodó szervezetekben a keresetnövekedés nagyobb hányada a vállalati eredményektől függően, a szabályozórendszeren keresztül valósuljon meg. A termelésben dolgozókéval azonos ütemben növekedjen a költségvetés területén dolgozók keresete is. Központi

bérintézkedésekre — az indokolatlan kereseti aránytalanságok megszüntetése, mérséklése érdekében — főleg az időszak második felében kerülhet sor.

60. §

(1) A társadalmi jövedelmek nagyobb része továbbra is a meglévő átfogó ellátási rendszerek keretében, a munkában való részvétel alapján járjon. Egyes juttatások elosztásában viszont jobban figyelembe kell venni a rászorultságot. Bővíteni indokolt a lakóhelyi szociális tevékenységet. Nagyobb figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetek kialakulásának megelőzésére. Fokozatosan létre kell hozni a családsegítő központok hálózatát.

(2) A vállalati szociálpolitika céljait szolgáló források bővülése döntően a vállalati gazdálkodás eredményességétől függjön. Az eszközök felhasználásában növekedjen a vállalati kollektíva döntési jogköre.

(3) Az egy főre jutó családi jövedelmek gyermekszámtól függő különbségeinek mérséklése érdekében növelni kell a gyermeknevelés költségeihez való állami hozzájárulást. A családi pótlék és az ösztöndíj reálértékét meg kell őrizni, e célból az időszak folyamán megfelelő rendszert kell bevezetni. A gyermekgondozási díjat ki kell terjeszteni; az fokozatosan váltsa fel a gyermekgondozási segély rendszerét.

(4) A nyugdíjak reálértékét fokozatosan bővülő körben kell megőrizni. Az átlag- és átlag alatti nyugdíjak reálértéke ne csökkenjen; a legalacsonyabb nyugdíjaké növekedjen. Az átlag feletti nyugdíjak reálértéke a korábbinál kisebb mértékben csökkenjen.

61. §

A lakossági infrastruktúra intézményeinek fejlesztésével bővüljenek a természetbeni társadalmi jövedelmek. A nem alapvető juttatások igénybevételét szélesebb körben és nagyobb arányban kell térítéshez kötni. A térítési díjak jobban igazodjanak a ráfordításokhoz, és tartalmazzanak indokolt kedvezményeket.

62. §

Hitelpolitikai eszközökkel, új megtakarítási formák elterjesztésével ösztönözni kell a lakosság megtakarításait. Elő kell segíteni a lakossági megtakarításoknak a termelés, a kereskedelem és a lakossági infrastruktúra fejlesztésébe való bevonását.

A lakosság fogyasztása, áruellátása, szolgáltatások, fogyasztói árak

63. §

(1) A lakosság fogyasztása öt év alatt 8—10%-kal, fokozatosan gyorsuló ütemben növekedhet. A termékeknek és a szolgáltatásoknak a kereslethez jobban igazodó kínálatával elő kell mozdítani az egészségesebb táplálkozást, a lakásépítési célok elérését, a szabad idő hasznos és kulturált eltöltését, a fogyasztási szerkezet korszerűsödését és a lakáskultúra fejlődését.

(2) A gazdasági szabályozás eszközeivel, a termelés és a forgalmazás szervezeti rendszerének fejlesztésével ösztönözni kell a kínálat rugalmas alkalmazkodását a változó kereslethez. Az áruhiányokat fokozatosan fel kell számolni. Bővíteni kell az olcsóbb cikkek kínálatát.

(3) A termékek és a szolgáltatások kínálatának bővítésében a nagyüzemek mellett fokozottan kell támaszkodni a kis- és középüzemekre, a kisvállalkozásokra. Az importverseny fokozatos növelésével is javítani kell a piaci egyensúlyt, ösztönözni kell a termelés szerkezetének korszerűsítését.

64. §

(1) A termelés és a kereskedelem készüljön fel az iparcikkfogyasztás növekedésének élénkülésére, a tartós fogyasztási cikkek körében a minőségi cserékre, a korszerű műszaki termékek iránti növekvő keresletre. A lakossági szolgáltatások váljanak szélesebb körben hozzáférhetővé, javuljon a minőségük.

(2) Erősíteni kell a fogyasztói érdekvédelmet.

65. §

(1) A fogyasztói árszínvonal emelkedési üteme a korábbi tervidőszakhoz képest kisebb legyen. Ennek keretei között a fogyasztói árak mind a hatósági árak, mind a szabadáras termékek körében általában kövessék a termelői árak változását.

(2) A piaci viszonyok javulásával, a kereslet-kínálat egyensúlyának erősödésével, az árellenőrzések hatékonyságának fokozása mellett bővülhet a rugalmas árformába tartozó termékek és szolgáltatások köre. Ezáltal is javuljon az áruellátás. Erősíteni kell a minőség, a korszerűség és a fogyasztói ár kapcsolatát.

Lakásellátás és gazdálkodás

66. §

(1) Új lakások építésével, a meglévők felújításával és korszerűsítésével, a lakásgazdálkodás továbbfejlesztésével javítani kell a lakáskörülményeket.

(2) Arra kell törekedni, hogy 320—340 ezer, döntő többségében személyi tulajdonú lakás épüljön fel. Az 1985. évihez képest a tervidőszak második felében növelni kell az állami bérlakások építésének arányát.

(3) A személyi tulajdonú lakásépítést kedvezményes hitelekkel, növekvő szociálpolitikai kedvezménnyel, munkáltatói és helyi támogatással, illetőleg bővülő telekellátással kell elősegíteni. Fokozódjék a lakosság öntevékenységén alapuló lakásszövetkezetek szerepe.

(4) A lakáshoz jutás támogatásában fokozottan figyelembe kell venni a családok jövedelmi, vagyoni és szociális helyzetét. Elsősorban a szociálisan kedvezőtlen helyzetű fiatal házasokat, a többgyermekes családokat, továbbá más rászoruló rétegeket szükséges bérlakások juttatásával, helyi támogatási eszközökből támogatni.

(5) A lakásgazdálkodás fejlesztésével növekedjen a lakáscserék száma, váljék ösztönzőbbé a bérlakásról való lemondás, legyen rugalmasabb a finanszírozás rendszere.

(6) Javítani kell a lakóházfenntartás szervezettségét, színvonalát és feltételeit. Folytatódjék az állami és személyi tulajdonú lakások felújítása, korszerűsítése. Fokozott figyelem irányuljon az elavult városrészek rehabilitációjára.

Oktatás és kultúra

67. §

(1) Folytatni kell a közoktatás korszerűsítését. Ennek középpontjában a tartalmi megújítás, az oktató-nevelő munka minőségének javítása, a nevelés szerepének erősítése és az osztálytermek számának bővülése álljon.

(2) Az óvodai elhelyezés iránti igényeket közel teljeskörűen ki kell elégíteni.

(3) Növelni kell az általános iskolai osztálytermek számát. A tanulólétszám csökkenését követően fokozatosan mérséklődjön a váltott napszakú oktatás aránya, javuljanak a nevelés-oktatás és a napköziellátás feltételei.

(4) Új iskolák építésével, a meglévők bővítésével, más célú helyiségek átmeneti igénybevételével el kell érni, hogy a középfokú oktatásban az átmenetileg növekvő létszámú korosztályok iskoláztatásának feltételei kielégítőek legyenek.

(5) Fokozódó mértékben kell bővíteni a gyermek- és ifjúságvédelmi hálózatot és eszközrendszert, a gyógypedagógiai intézeti férőhelyek, illetve osztálytermek számát.

(6) A felsőoktatásban az egyetemek rekonstrukciójának folytatása mellett fontos feladat az oktatás tartalmi korszerűsítése és a pedagógusképzés fetételeinek javítása. Kezdődjék meg a felkészülés a nagyobb létszámú korosztályok felsőfokú oktatása személyi és tárgyi feltételeinek megteremtésére.

(7) Az oktatás az eddiginél magasabb szinten elégítse ki a műszaki-gazdasági fejlődés igényeit. Erősödjön a középfokú és felsőfokú oktatási intézmények, valamint a gazdálkodó szervezetek közötti együttműködés. Javuljanak a szakképzés, a számítástechnikai ismeretek és az idegen nyelvek tanításának feltételei.

(8) Jelentős figyelmet kell fordítani a testnevelésre, a testkultúrára és a diáksportra.

68. §

(1) További előrehaladást kell elérni a művelődés térhódítása, az általános és szakmai műveltség gyarapítása terén. Az ezzel kapcsolatos feladatokat a közművelődési, kulturális és művészeti élet valamennyi területe az eddiginél színvonalasabban és hatékonyabban lássa el.

(2) Meg kell kezdeni — a lakossági forrásokra is támaszkodva — a Nemzeti Színház építését, folytatni szükséges a vidéki színházak és a kiemelt közgyűjtemények, továbbá a Szent István Bazilika rekonstrukcióját. Bővíteni kell a Magyar Rádió és a Magyar Televízió műsorkészítő kapacitását.

Egészségügy és szociális ellátás

69. §

(1) Az egészségügyi és szociális ellátás színvonalának emelése érdekében a fő feladat az egészségügyi ellátás javítása, a technikai feltételek korszerűsítése, a szociális és családsegítő tevékenység fejlesztése, valamint az egészségügy irányítási-érdekeltségi rendszerének módosítása.

(2) A járó- és fekvőbeteg-ellátásban gyorsítani kell a gép- és műszerállomány fejlesztését. A folyamatban lévő kórházfejlesztések eredményeként kismértékben növekedjen az ágyellátottság. A kórházi kiszolgáló létesítményeket a lehetőségekkel összhangban fokozatosan pótolni kell.

(3) Népesedéspolitikai céljainkkal összhangban nagyobb figyelmet kell fordítani a csecsemőhalandóság elleni küzdelemre. A bölcsődei elhelyezések iránti igényeket közel teljeskörűen kell kielégíteni.

(4) Szakmai programok segítsék a súlyos megbetegedések megelőzését és eredményesebb gyógyítását.

(5) Javítani szükséges az időskorúak szervezett házi gondozásának feltételeit. Bővíteni kell az időskorúak napközi otthonainak számát, továbbá elhelyezési lehetőségeiket szociális otthonokban, gondozóházakban, nyugdíjasházakban.

(6) Nagyobb társadalmi figyelem irányuljon a lakosság — ezen belül is kiemelten az ifjúság — egészséges életmódjának elősegítésére.

X. FEJEZET

TERÜLET- ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

70. §

(1) A területfejlesztés segítse elő, hogy hatékonyan hasznosuljanak az ország különböző területeinek erőforrásai, folytatódjon a fejlődésben elmaradt térségek felzárkóztatása, mérséklődjenek az életkörülményekben meglévő indokolatlan területi különbségek, kiegyensúlyozottabban fejlődjön az ország településrendszere.

(2) A termelőerők a hatékonysági követelmények figyelembevételével, a térségi és a helyi adottságokhoz jobban igazodva, területileg differenciáltan fejlődjenek. A termelési szerkezet korszerűsítését a helyi erőforrások, kooperációs lehetőségek jobb hasznosításával, a munkaerő területi mobilitásának erősítésével, a kellően nem hasznosított termelőkapacitások területi átcsoportosításával is elő kell segíteni.

(3) A gazdaságilag legelmaradottabb térségek fejlesztését szolgáló társadalmi-gazdasági program célja, hogy az ország északkeleti, dél-dunántúli és alföldi területén kijelölt kisebb térségekben a meglévő gazdasági bázis erősítésével, szerkezetének korszerűsítésével és új fejlesztésekkel növekedjen az eltartó képesség, bővüljenek a foglalkoztatási lehetőségek. Ezzel is összehangolva, gyorsítani kell az infrastrukturális ellátottságban legelmaradottabb megyék felzárkóztatását.

(4) Az életkörülmények indokolatlan területi különbségeinek mérséklésében

a községek alapfokú ellátásának gyorsabb ütemű fejlesztése, a városok ellátásához való közelítése legyen a meghatározó. A közép- és felsőfokú ellátásban az intézményhálózat rekonstrukciójával, jobb hasznosításával és területileg arányosabb fejlesztésével kell a hozzájutás feltételeit, az ellátás minőségi színvonalát javítani.

(5) A főváros és a nagyvárosok ellátási feszültségeinek mérséklése mellett gyorsuljon az erre alkalmas kisvárosok és községek fejlesztése. Tovább kell mérsékelni a városokba, elsősorban a nagyvárosokba irányuló költözést. Bővüljenek a városok termelési, kereskedelmi, igazgatási kapcsolatai a vonzáskörzetükbe tartozó településekkel.

(6) Budapesten elsősorban az alapfokú infrastruktúra mennyiségi hiányait kell csökkenteni, mérsékelve a városrészek között az ellátottság szintjében fennálló különbségeket. Folytatni kell a meglévő lakások, intézmények rekonstrukcióját. Ésszerűbben kell hasznosítani a főváros és az agglomerációs övezet termelési, infrastrukturális és szellemi kapacitásait. Korszerűsödjön a főváros és övezete közötti együttműködés.

(7) A nagyvárosok, megyeszékhelyek fejlődésében kerüljenek előtérbe minőségi elemek, a meglévő infrastruktúra jobb kihasználása, bővítése és rekonstrukciója. Erősödjön a kis- és középvárosok gazdasági bázisa.

(8) A korábbiaknál nagyobb ütemben folytatódjék a kedvező adottságú községek fejlesztése. Javuljanak az alapfokú ellátás — ezen belül elsősorban az ivóvízellátás, a közlekedés, az általános iskolai oktatás, valamint a személyi tulajdonú lakásépítés — feltételei. Mérséklődjenek a községekben élők társadalmi hátrányai, erősödjön a falvak népességmegtartó képessége.

XI. FEJEZET

KÖRNYEZET- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM

71. §

(1) A környezet és a természet fokozott védelmét növekvő fontosságának megfelelően jelentős társadalmi feladatnak kell tekinteni. Célja a környezet romlási folyamatának mérséklése, ezen belül a lakosság életkörülményeit befolyásoló környezeti állapot javítása. Kiemelt feladat a veszélyes hulladékok ártalmatlanítása, a légszennyezés visszaszorítása és az ivóvízkészletek védelme.

(2) A természetvédelmet színvonalának emelésével, kiemelkedő természeti értékeinknek a tudományos eredményekre alapozó feltárásával kell erősíteni.

(3) A termőföld minőségmegőrzését elsősorban a melioráció eszközeivel és a környezetkímélő gazdálkodási módszerek elterjesztésével kell elősegíteni.

(4) A termelés és a közlekedés által okozott zajártalmakat csökkenteni kell.

(5) A kommunális hulladékok környezetszennyező hatását a környezetvédelmi követelményeket kielégítő gyűjtés, rendezett lerakás és ártalmatlanítás mellett az újrahasznosítás bővítésével kell mérsékelni.

(6) A környezetvédelmi célok elérését széles társadalmi összefogás is segítse.

72. §

(1) A Duna mentén, a Közép-Dunántúlon, Pécs térségében és a Sajó völgyében elsődleges feladat az ivóvízbázisok védelme. A Balaton vízminőség-védelmi programját a közvetlen vízminőség-javító beavatkozásokra összpontosítva kell megvalósítani.

(2) A szennyező forrásokat, főleg a kéndioxid-kibocsátást — elsősorban a súlyosan szennyezett levegőjű városokban és térségeikben — mérsékelni kell.

(3) A Ferihegyi repülőtér körzetében a zajterhelés mérséklődjön; ezt a repülési technológia fejlesztésével és más módszerekkel kell elősegíteni.

73. §

(1) A fejlesztések során a nem súlyosan szennyezett térségek környezeti és természetvédelmi állapotának megőrzését, a károsult területeken pedig a környezet differenciált — a lakosságot közvetlenül érintő — javítását kell elérni. A központi környezetvédelmi beavatkozásokat a károsodással halmozottan terhelt térségekre kell koncentrálni.

(2) A környezetvédelmi követelményeket következetesen, a termelés szempontjait tekintetbe véve, érvényesíteni kell az iparban, a mezőgazdaságban és az infrastruktúra területein. Az új beruházások és az átfogó rekonstrukciók a környezetvédelmi követelményeket kielégítő és gazdaságos módon valósuljanak meg. Növekedjen a kibocsátóknak a szennyezés megelőzésében és mérséklésében való érdekeltsége. A környezetvédelmet érintő gazdasági szabályozók összehangolt alkalmazásának eredményeként át kell térni az aktív és megelőző jellegű környezetvédelemre.

(3) A környezetvédelmi célok megvalósítása érdekében, elsősorban az új fejlesztéseknél és a kiemelt környezetvédelmi céloknál, fokozni kell az ágazatközi irányító-szervező tevékenységet.

XII. FEJEZET

A PÉNZÜGY- ÉS ÁRPOLITIKA ELVEI

A pénzügypolitika elvei

74. §

(1) A pénzügypolitika fő feladata, hogy a jövedelemfolyamatok alakításán keresztül segítse a népgazdaság hatékony fejlődését, külső és belső egyensúlyának további javítását és megszilárdítását.

(2) A gazdálkodó szervezetek, az állam és a lakosság a jövedelmekből — hitelkapcsolataikat és a külső egyensúlyi célok eléréséhez szükséges jövedelemkivonást is figyelembe véve — az e törvényben megállapított felhasználási arányokkal összhangban részesedjenek.

(3) A tervidőszakban ki kell dolgozni és a szükséges feltételek megteremtésekor meg kell valósítani az adórendszer további lényeges korszerűsítését.

75. §

(1) Mérséklődjön az állami költségvetés szerepe a társadalmi tisztajövedelemnek a termelő szférán belüli átcsoportosításában. A gazdálkodó szervezetektől a költségvetésbe való jövedelem-központosítás aránya a tervidőszak közepétől a népgazdaságban keletkező jövedelmek növekedésével összhangban fokozatosan csökkenjen. Az áralakulással is összehangoltan mérséklődjön a termelő vállalatoknak nyújtott támogatások és kedvezmények viszonylagos mértéke.

(2) Az állami költségvetés felhalmozási kiadásai meghatározott infrastrukturális, energetikai és más, népgazdaságilag különösen fontos fejlesztési célok megvalósításának elősegítését szolgálják. A közvetlen termelő tevékenységeknél és a termelő infrastruktúrával kapcsolatos költségvetési kiadások azt figyelembe véve alakuljanak, hogy az önfinanszírozó képesség is javuljon.

(3) Az állami költségvetés fogyasztást érintő kiadásainak növekedése legyen összhangban a társadalmi jövedelmekre vonatkozó döntésekkel, vegye tekintetbe a fogyasztói ártámogatások arányának lehetséges mérséklését, a társadalmi közkiadásoknál érvényesítsen ésszerű takarékosságot. A költségvetési intézményhálózat fejlesztésénél a korszerűsítésnek kell elsőbbséget adni.

(4) Az állami költségvetésből származó eszközöket minden területen a hatékonyság követelményének érvényesítésével kell felhasználni.

76. §

(1) A népgazdasági terv céljaival összhangban lévő pénz- és hitelpolitika hatását a gazdasági folyamatokra fokozatosan növelni kell.

(2) A tervidőszak elején jegybankból és üzleti bankokból álló bankrendszert kell létrehozni. Ki kell alakítani és következetesen alkalmazni a pénz- és hitelpolitika ilyen körülmények között hatékonyan érvényesülő eszközrendszerét.

(3) A kiáramló pénzmennyiség bővülési üteme legyen összhangban a gazdaság növekedésével, járuljon hozzá az árnövekedést fékező állami politika megvalósításához, a vásárlóerő tervszerű szabályozásához.

Az árpolitika elvei

77. §

Az árak kialakításában a kereslet-kínálati viszonyok kiegyensúlyozottsága javulásának ütemében erősíteni kell a piac szerepét. A piaci viszonyok és az árak az eddiginél erőteljesebben késztessék a gazdálkodó szervezeteket a fajlagos ráfordítások csökkentésére, a takarékos költséggazdálkodásra, a nemzetközi mércével mérve hatékony termelési szerkezetváltoztatásra, a versenyképesség fokozására, ne tegyék lehetővé a nem hatékony gazdálkodásból fakadó nagy költségek érvényesítését.

78. §

(1) Az árszínvonal emelkedését fékező állami politikát kell folytatni. Ezt szolgálja a gazdasági hatékonyság és egyensúly javítását előtérbe állító általános gazdaságpolitika, az ár- és pénzügypolitika, valamint a piaci viszonyok fejlesztése. Az árszínvonal emelkedését fékező állami politika az árak emelkedését kiváltó tényezőket gazdasági eszközökkel mérsékelje, lehetőleg anélkül, hogy a gazdaságirányítási rendszer működésének hatásosságát tompítaná.

(2) Ezekkel az eszközökkel azt kell elérni, hogy a fogyasztói árszínvonal emelkedésének üteme érzékelhetően mérséklődjön.

MÁSODIK RÉSZ

A GAZDASÁGIRÁNYÍTÁSI RENDSZER

79. §

A gazdaságirányítási rendszernek: a népgazdasági tervezésnek, a gazdasági szabályozásnak, a döntési és szervezeti-intézményi rendszernek elő kell mozdítania, hogy az e törvényben meghatározott célok és feladatok megvalósuljanak.

XIII. FEJEZET

A NÉPGAZDASÁGI TERVEZÉS ÉS A TERVET MEGALAPOZÓ KÖZVETLEN ÁLLAMI DÖNTÉSEK

80. §

A népgazdasági tervezést a népgazdaság tervezési rendszeréről szóló 1985. évi II. törvényben meghatározott rendelkezések szerint kell folytatni és korszerűsíteni.

81. §

(1) A Minisztertanács az e törvényben foglalt célok megvalósítására hozzon közvetlen állami döntéseket:

— a központi gazdaságfejlesztési és más programok 1986—90. évi megvalósítására,
— a központi beruházásokra és egyes fejlesztési célok állami támogatására,
— a műszaki fejlődést és a termelési szerkezet korszerűsítését elősegítő egyéb állami tennivalókra,
— a külgazdasági kapcsolatok bővítését elősegítő állami intézkedésekre,
— az életszínvonalat érintő központi intézkedésekre,
— az állami eszközök felhasználását érintő más fontos intézkedésekre.

(2) A tervcélok megvalósítását nemzetközi szerződések kötésével is segíteni kell.

(3) Az éves tervekben és megvalósításuk során, a tényleges gazdasági folyamatoknak, valamint a fejlődés aktuális feltételeinek értékelése alapján, azokhoz alkalmazkodva meg kell hozni a középtávú célok megvalósítását segítő további döntéseket.

XIV. FEJEZET

A GAZDASÁGI SZABÁLYOZÓRENDSZER

A szabályozás általános elvei

82. §

(1) A gazdasági szabályozásnak az e törvényben meghatározott gazdaságpolitikai célok elérését, így különösen a hatékony, versenyképes termelés fejlődését, a termelési szerkezet korszerűsítését, a műszaki fejlődés gyorsulását, az előirányzott egyensúlyjavítást és a fő felhasználási arányok megvalósulását kell — az eddiginél nagyobb biztonsággal — szolgálnia.

(2) A gazdasági szabályozórendszer érvényesítse a gazdálkodó szervezetek és a dolgozók anyagi érdekeltségét a gazdasági eredmények fokozásában, hozza felszínre a gazdálkodó szervezе-

tek közötti tényleges hatékonyságbeli különbségeket. A fejlesztésnek és a személyi jövedelmek növelésének a lehetőségei ennek megfelelően differenciálódjanak. A szabályozás eszközeivel el kell érni a dinamikus és hatékony növekedésre képes gazdálkodó szervezetek fejlődési lehetőségeinek javulását, ki kell kényszeríteni a gazdaságtalan tevékenységek hatékonnyá tételét, illetve ha ez nem lehetséges, megszüntetését.

(3) A gazdasági szabályozórendszert a tervidőszak első felében kiegészítő, korrigáló jelleggel, a fejlődés tapasztalatait és a gazdaságpolitikai célokból adódó követelményeket figyelembe véve kell fejleszteni.

(4) A tervidőszak közepétől az előkészítő munka eredményeitől függően további átfogó intézkedésekkel indokolt folytatni a szabályozórendszer fejlesztését.

Az árszabályozás elvei

83. §

(1) A versenyszférában a belföldi árarányokat elsősorban a világpiaci értékítélet alakítsa ki. A feldolgozóiparban, az építőiparban, a belkereskedelemben és a közlekedésben a feltételek kialakulásától függően fokozatosan mérsékeljék az árképzés jogszabályi kötöttségeit. Az energetikai és alapanyag-termelésnél fenn kell tartani a belföldi árak világpiaci árak szerinti megállapítását. A mezőgazdaság termelői árait a hazai átlagos ráfordításokból kiindulva, de a külpiaci árarányokhoz fokozottabban közelítve kell kialakítani.

(2) A gazdasági verseny kiszélesedése, a piaci kapcsolatok és hatások erősödése a feldolgozóiparban és az építőiparban a termelői árszínvonal emelkedésének fokozatos lassulását eredményezzék. Az infrastruktúrában a termelői árak az átlagosnál némileg gyorsabban növekedhetnek.

(3) A szabályozott belföldi piaci viszonyok erősödésével összhangban bővüljön a szabad árformák aránya.

(4) A piacfelügyelet, illetve az árellenőrzés segítse elő a tisztességtelen gazdasági tevékenységek feltárását, továbbá az azokat kiváltó okok felszámolását, az árképzési előírások megtartását, a piaci egyensúly javulását.

(5) A tervidőszak közepéig be kell fejezni a forgalmiadó-rendszer egységesítését.

A jövedelem- és keresetszabályozás elvei

84. §

(1) A jövedelemszabályozás segítse elő a lekötött erőforrásokat is tekintetbe vevő nyereségérdekeltség erősödését, a gazdálkodó szervezeteknek a hatékonyságtól függő differenciálódását.

(2) Az általánostól eltérő jövedelemszabályozás működtethető a közüzemeknél, a közszolgáltató vállalatoknál, a mezőgazdaságban és a kisüzemi termelésben. A korlátozott nyereségérdekeltségű területek indokolt sajátosságait az általános szabályozás keretében kell elismerni.

(3) Az egymással versenyző, de különböző szabályozás szerint működő szervezetek szabályozási feltételeiben azonos követelményszint érvényesítésére kell törekedni.

(4) A gazdálkodó szervezeteknek olyan gazdálkodást kell folytatniuk, hogy a pénzügyi hiányok kialakulását elkerüljék. Ha ilyen hiányok létrejönnek, azokat maguknak az érintett gazdálkodó szervezeteknek kell megszüntetniük. Ha erre önállóan nem képesek, gazdasági helyzetüket a megfelelő eljárási rend szerint kell rendezni; állami pénzügyi beavatkozás csak kivételes esetekben, népgazdasági érdekből történhet.

85. §

(1) A keresetszabályozás — a közgazdasági szabályozórendszer többi elemével együtt — érvényesítsen erőteljes ösztönzést a hatékony gazdálkodásra, segítse elő az ésszerű munkaerő-áramlást.

(2) A versenyszférában a gazdálkodó szervezetek által kifizethető keresetek nagysága legyen összhangban az elért

nyereséggel. Ezen a területen olyan vállalati keresetszabályozást kell fokozatosan általánosá tenni, amelyekben az egyes dolgozók keresetének szintje után a gazdálkodó szervezet adót fizet. A versenyszférán kívüli területeken általában központi — a gazdálkodás eredményességének javításában érdekeltséget is létrehozó — szabályozás érvényesüljön.

A felhalmozás pénzügyi szabályozásának elvei

86. §

(1) A vállalati beruházások pénzügyi forrásai az érdekeltségi alapok, bankhitelek, továbbá állami alapjuttatásként vagy költségvetési juttatásként, egyes esetekben állami kölcsönként nyújtott állami fejlesztési támogatások, más gazdálkodó és egyéb szervezetektől, illetve a lakosságtól származó pénzeszközök legyenek.

(2) A központi beruházásokat vállalati saját forrásból, központi alapjuttatásból vagy államkölcsönből és állami költségvetési juttatásból finanszírozzák.

(3) A jövedelmező gazdálkodásra való törekvés ösztönözze a gazdálkodó szervezeteket az átmenetileg felhasználatlan vagy a saját szervezetüknél nem eléggé jövedelmezően hasznosítható pénzeszközeik másutt való jövedelmező befektetésére. Ehhez különböző, változatos formákat alkalmazzanak.

A pénzpolitika és a hitelpolitika szabályozásának elvei

87. §

(1) A hitelkihelyezések nagysága a lakosságtól, a gazdálkodó szervezetektől származó betétek képződésétől és a külföldi hitelműveletektől függően alakuljon. Belföldön a pénzmegtakarításra ösztönző pénzügyi politikát és aktív pénzintézeti tevékenységet kell folytatni.

(2) Központilag kell szabályozni a belföldi hitelműveletek egyenlegének alakulását, továbbá állami döntésekkel és eszközökkel kell megalapozni egyes kiemelt fejlesztési célok kedvezményezését.

(3) A bankrendszer átalakítását követően a központi bank az üzleti bankok tevékenységét, a pénzkiáramlást, illetve a hitelezési forgalmat megfelelően kialakított szabályozók felhasználásával befolyásolja.

(4) A hitelezés üzleti szempontokat érvényesítsen. Az üzleti bankoknál nyereségérdekeltség érvényesüljön.

(5) A gazdálkodó szervezetek részére való, a korszerűsítést és fejlesztést szolgáló hitelkihelyezés a tervidőszak első felében kismértékben, a későbbiekben érezhetően gyorsabban növekedhet.

A külgazdasági tevékenység szabályozásának elvei

88. §

(1) A szabályozórendszer révén a külgazdasági politika hiánytalan megvalósítására irányuló gazdasági környezetet kell teremteni.

(2) A külkereskedelmi tevékenység irányának befolyásolása, a forint értékének védelme végett aktív árfolyam-politikát kell folytatni.

(3) A termelést végző gazdálkodó szervezetek a gazdaságos kivitelben, az értékesítés és a beszerzés legkedvezőbb irányának megválasztásában és az államközi kötelezettségek teljesítésében legyenek érdekeltek.

A piacfelügyelet és a termékforgalmazás elvei

89. §

(1) A gazdálkodó szervezetek — a jogszabályok keretei között — a termékeket szabadon értékesíthetik, illetve szerezhetik be, maguk alakítják ki szerződéses kapcsolataikat. A piaci egyensúly elősegítésére a Minisztertanács az éves népgazdasági tervek keretében a szabad termékforgalmat korlátozó szabályokat írhat elő.

(2) A piacfelügyelet piacépítő és a termékforgalmat befolyásoló tevékenysé-

gével segítse elő a forgalmi folyamatok zavartalan fejlődését, a gazdasági verseny kibontakozását és hatékony működését. Azokban az esetekben, amikor egyes termékek kereslete és kínálata között jelentősebb, illetve tartós egyensúlyhiányok alakulnak ki, ezek mérsékléséhez a piacfelügyelet elsősorban a piaci helyzetet javító közvetett eszközök alkalmazásával járuljon hozzá.

(3) A termékforgalmazás és a piactelügyelet eszközeivel is segíteni kell a termékszerkezet korszerűsítését, azt, hogy a termelés anyag- és energiaszükséglete csökkenjen, javuljon az anyagfelhasználás szerkezete és a rendelkezésre álló nyersanyagok felhasználásának hatékonysága, fokozódjon a keletkező hulladékok újrahasznosítása.

XV. FEJEZET

A TANÁCSI GAZDÁLKODÁS ÉS SZABÁLYOZÁS

90. §

(1) Növekedjen a tanácsok gazdálkodási, tervezési önállósága és a helyi tanácsok részesedése a felhasználható forrásokból. A helyi tanácsok feladata legyen az alapfokú és többségben a középfokú, lakossági infrastrukturális intézményi hálózat működtetése és fejlesztése.

(2) A tanácsok pénzforrásaikat elsősorban a meglévő létesítmények működésére, fenntartására és szükséges felújítására, korszerűsítésére fordítsák, és ezen túlmenően eszközeiket — a jövőbeli működés feltételeiről való gondoskodás mellett — használják fel fejlesztésre.

(3) A fejlesztési eszközök egy részét a helyi tanácsok között a településen lakók arányában kell felosztani. E normatív fejlesztési eszközök mértéke egy főre számítva megyénként azonos, a helyi tanácsok között differenciált legyen, és évente fokozatosan növekedve öt év alatt összesen 5700-5800 forintot tegyen ki.

(4) A kiemelt tanácsi fejlesztési célokat céltámogatási rendszer alkalmazásával is érvényesíteni kell. Ezért a fővárosi, megyei tanácsok a lakásellátás, ivóvízellátás és szennyvízelvezetés, -tisztítás, valamint a középfokú oktatás feltételeinek javításához, továbbá legfeljebb két, megyei szinten kiemelt feladathoz nyújtsanak céltámogatást.

XVI. FEJEZET

A DÖNTÉSI ÉS SZERVEZETI RENDSZER FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI

91. §

A gazdaságirányító szervek tevékenységét és szervezetét úgy kell fejleszteni, hogy a döntési rendszer működésének hatékonysága javuljon. Következetesen érvényesüljenek a döntési hatáskörök, növekedjen a döntésekért való felelősség. A döntések előkészítésében és az ellenőrzésben erősödjön a társadalmi részvétel szerepe.

92. §

(1) A központi gazdaságirányításnak aktív piacépítő tevékenységet kell folytatnia. Ennek érdekében elő kell mozdítania a vállalati szervezeti rendszer ezt szolgáló fejlődését, továbbá fel kell lépnie az indokolatlan monopolhelyzetek fennmaradása, illetve a monopolhelyzettel való visszaélés ellen, felhasználva a tisztességtelen gazdasági tevékenységet tiltó jogszabályok adta lehetőségeket.

Továbbra is gondoskodni kell a kisüzemi formák hatékonyságjavító működésének feltételeiről.

(2) Az új vállalatvezetési formákra való átállást a tervidőszak elején be kell fejezni. Az ebből is adódó, növekvő vállalati önállóságot és felelősséget ki kell bontakoztatni.

XVII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

93. §

(1) A törvényben meghatározott tervcélok és feladatok a világgazdasági folyamatok jelenleg feltételezhető, illetőleg a társadalmi termelés hatékonyságának a törvény első részében megjelölt alakulására épülnek.

(2) Ha a külgazdasági körülmények a feltételezettnél, a termelés hatékonysága pedig a tervezettnél kedvezőbben alakulnak, a rendelkezésre álló többletforrásokat a sorrendiség mérlegelésével egyrészt a távközlés fejlesztését, a feldolgozóipar korszerűsítésének, a háttéripar fejlesztésének gyorsítását, a közlekedés járműállományának felfrissítését, a fejlett technológiai irányzatok erőteljesebb elterjesztését szolgáló beruházásokra, másrészt a reálbérek gyorsabb növelésére és a nyugdíjak szélesebb körében a reálértékek megőrzésére, valamint a lakásépítés támogatásának fokozására és a közoktatás fejlesztésére kell felhasználni.

(3) Ha a külgazdasági körülmények a feltételezettnél, a termelés hatékonysága pedig a tervezettnél kedvezőtlenebbül alakulnak, a felhalmozás és a fogyasztás arányosan a tervezettnél kevésbé növelhető, de az átlagos reálbérek színvonalát és meghatározott társadalmi juttatások reálértékét ez esetben is lehetőleg meg kell őrizni.

94. §

(1) Az Országgyűlés felhatalmazza a Minisztertanácsot, hogy a VII. ötéves népgazdasági terv megvalósításához szükséges intézkedéseket megtegye, az alapvető gazdaságpolitikai irányvonal keretei között az éves népgazdasági terveket megállapítsa.

(2) A Minisztertanács rendszeresen kísérje figyelemmel a terv megvalósulását, annak tapasztalatairól a tervidőszak közepén és végén számoljon be az Országgyűlésnek.

95. §

Az államigazgatási szervek a terv megvalósítása érdekében a hatáskörükre vonatkozó jogszabályoknak megfelelően, tevékenységüket összehangolva járjanak el.

96. §

A tanácsok ötéves és éves terveiket, a gazdálkodó szervezetek középtávú és éves terveiket az e törvényben foglaltak figyelembevételével, a népgazdaság tervezési rendszeréről szóló törvény előírásainak megfelelően készítsék el. Aktív tevékenységükkel segítsék elő a népgazdasági terv megvalósítását.

97. §

Ez a törvény az 1986. évi január hó 1. napján lép hatályba.

Az Országgyűlés kötelezi az államigazgatási szerveket, és felhívja a gazdálkodó szervezeteket, következetesen hajtsák végre a törvényben foglalt, rájuk vonatkozó döntéseket, és munkájukat a tervben megjelölt célok megvalósítása érdekében, azokkal összhangban végezzék. Felkéri az állampolgárokat, hogy tegyenek meg minden tőlük telhetőt a terv megvalósításáért.

Az Országgyűlés felkéri a társadalmi szervezeteket és az érdekképviseleti szerveket, hogy sajátos eszközeikkel, az ország lakosságának alkotó munkára való mozgósításával járuljanak hozzá a törvényben foglaltak megvalósításához.

85.9521 — Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető Csöndes Zoltán vezérigazgató

Megjelent a Népszabadság 1985. december 23-i számának mellékleteként.